

แสงธรรม ศรีโกมล 2555: การสะสมทางไฟฟ้าเคมีแบบร่วมด้วยไฟฟ้ากระแสตรงและ กระบวนการทางความร้อนของฟิล์มโลหะนิกเกิลไทเทเนียม ปรินญาวิศวกรรมศาสตร มหาบัณฑิต (วิศวกรรมวัสดุ) สาขาวิศวกรรมวัสดุ ภาควิชาวิศวกรรมวัสดุ อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ราชธีร์ เตชไพศาลเจริญกิจ, Ph.D. 101 หน้า

การสะสมทางไฟฟ้าเคมีแบบร่วมด้วยไฟฟ้ากระแสตรงเป็นกระบวนการที่มีต้นทุนต่ำ และไม่ ซับซ้อน งานวิจัยนี้ศึกษาความเป็นไปได้ในการปลูกฟิล์มโลหะผสมนิกเกิลไทเทเนียมด้วยเทคนิค การสะสมทางไฟฟ้าแบบร่วมด้วยไฟฟ้ากระแสตรงและกระบวนการทางความร้อน โดยศึกษา อิทธิพลของขนาดผง -22 และ -45 ไมครอน ที่ความหนาแน่นกระแสในช่วง 100 - 250 มิลลิ แอมแปร์ต่อตารางเซนติเมตร โดยใช้ปริมาณผงไทเทเนียมในสารละลาย 0.1 ถึง 30 กรัมต่อลิตร และวิเคราะห์สมบัติและลักษณะของฟิล์มด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกวาด (SEM) เครื่องวิเคราะห์ห่อหุ้มประกอบทางเคมีด้วยรังสีเอ็กซ์ (XRD) อุปกรณ์วิเคราะห์ธาตุเชิงพลังงาน (EDS) และการวิเคราะห์ธาตุโดยการวาวรังสีเอ็กซ์ (XRF) พบว่าฟิล์มที่มีสัดส่วนของไทเทเนียม สูงสุดประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์โดยอะตอม ปลูกขึ้นได้ด้วยผงไทเทเนียมขนาด -45 ไมครอน ปริมาณ 8 กรัมต่อลิตร ที่ความหนาแน่นกระแส 200 มิลลิแอมแปร์ต่อตารางเซนติเมตร ซึ่งปัจจัย หลักที่ส่งผลต่อสัดส่วนของไทเทเนียมและลักษณะของฟิล์มคือ ขนาดผงไทเทเนียม และปริมาณ ผงไทเทเนียมในสารละลาย ในขณะที่อิทธิพลของความหนาแน่นกระแสมีแนวโน้มที่ไม่ชัดเจน

สำหรับฟิล์มวัสดุประกอบที่มีสัดส่วนของไทเทเนียม 40 เปอร์เซ็นต์โดยอะตอม ซึ่งผ่าน กระบวนการทางความร้อนที่ 1100 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 5 ชั่วโมง พบว่าฟิล์มที่เกิดขึ้น ประกอบด้วยเฟสของ  $\text{Ni}_3\text{Ti}$  และ  $\text{NiTi}$  ซึ่งสอดคล้องกับแผนภูมิเฟสของโลหะผสมนิกเกิล ไทเทเนียม และพบเฟส  $\text{TiN}$  ที่เกิดจากการทำปฏิกิริยาของไทเทเนียมกับแก๊สไนโตรเจนที่เหลืออยู่ ระหว่างกระบวนการทางความร้อน ส่งผลให้ไทเทเนียมที่ทำปฏิกิริยากับนิกเกิลมีปริมาณลดลง การเกิดของเฟส  $\text{NiTi}$  จึงมีสัดส่วนต่ำกว่าที่คาดหมาย อย่างไรก็ตามเฟส  $\text{NiTi}$  ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการปลูกฟิล์มโลหะผสมนิกเกิลไทเทเนียมโดยการสะสมทางไฟฟ้าเคมี แบบร่วมด้วยไฟฟ้ากระแสตรงและกระบวนการทางความร้อน